

HUMANISTISCHE PERSDIENST

Bleyenburgstraat 1,

UTRECHT.

Uitgave van het Humanistisch Centrum "Mens en Wereld".

Verschijnt 2 maal per maand. Abonnementsprijs f.3.-- per jaar
Bij publicaties van gegevens welke de Persdienst uit andere bladen heeft overgenomen, dient de oorspronkelijke bron te worden vermeld.
Postgiro 304960 t.n.v. Humanistisch Verbond te Utrecht.
Telefoon 10163 (K-3400).

29 April 1952

1e jaargang, Nr. 2.

VAN ALLE KANTEN.

Uit het Vaderland van 28 Februari 1952:

In zijn Memorie van Antwoord zegt minister Staf van Oorlog en Marine t.a.v. de geestelijke verzorging van de Ned. militairen: "dat de buitenkerkelijken en de Humanistische groep niet mogen worden vereenzelvigd. Door steun aan militaire tehuizen kan aan bepaalde wensen tegemoet worden gekomen", maar hij meent "dat naast de aalmoezeniers en veldpredikers niet kan worden overgegaan tot de aanstelling van geestelijke verzorgers met Humanistische levensopvattingen". De minister motiveert dit met te zeggen, dat "de vertegenwoordigers der kerken door historie en traditie een bijzondere plaats in de krijgsmacht hebben, en dit niet alleen in ons land, maar vrijwel in alle legers van andere landen".

In het verslag over de kamervergadering van 12 Maart j.l. vermeldt de N.R.C. van 13 Maart met betrekking tot de geestelijke verzorging (Oorlog en Marine):

De Heer Algera (a.r.), gekant tegen toelating van Humanistische geestelijke verzorgers, verduidelijkt zijn standpunt "door te stellen, dat geestelijke verzorging ten slotte bedoelde bijstand te verlenen aan gewonden en stervenden op het slagveld. Wie de boodschap van Jezus niet meebrengt" zo zegt hij "kan men niet toevertrouwen het laatste woord tot deze jongens te richten".

Commentaar N.R.C.: De Heer Algera vraagt zich blijkbaar niet af, of deze boodschap voor de niet-christelijke soldaten iets te zeggen heeft of niet.

De Heer Dreu (P.v.d.A.) "vroeg zich af, waarom in het leger niet hetzelfde kon geschieden, als wat in de kampen van de D.U. reeds met succes wordt toegepast".

De Heer Wendelaar (V. en D.) meende zelf humanistisch te denken en daarom als Humanist..... over deze aangelegenheid mee te kunnen praten. Hij was van oordeel, "dat de buitenkerkelijken nog meer verzorging nodig hebben dan de kerkelijken". "Ook onder hen bevinden zich velen die hunkeren naar geestelijk voedsel, ook al zoeken zij dit niet altijd op de traditionele plaats".

Hij achtte het Humanisme meer een levenshouding dan een levensleer en daarom ongeschikt om aan militairen onderwezen te worden. Tenslotte vroeg dit kamerlid zich af, gezien de eenzijdige samenstelling van haar bestuur, of het H.V. wel het humanisme vertegenwoordigde. Hij wilde daarom voorzichtig zijn met het H.V., "omdat deze organisatie uitspraken, welke uiting geven aan een dergelijke vijandigheid, scheen te tolereren". (bedoeld wordt wijandigheid tegen het geloof, Red. Hum. Persdienst).

De strekking van een artikel in de Leidse Courant (R.K.) van 18 Maart, naar aanleiding van de uittaling "Stenen voor Brood" komt op het volgende meer:

De uittaling "Stenen voor Brood" heeft wrok gewekt bij de Humanisten, "die het toch erg goed bedoelen", ofschoon het volgens het blad voor "een Christenmens niet makkelijk is te achterhalen, 'AT zij bedoelen". Zich verdiepend in de beginselverklaring van het H.V., komt de schrijver van het artikel er toe te menen, dat het daarin gebodene "inderdaad niet naar brood" smaakte. Het was volgens hem zelfs vrij smakeloos, en hij komt daarbij tot de conclusie, dat "een Humanist er op den duur niet genoeg zielsversterking in vindt". De Humanist zou tenslotte hongerig worden (door het nuttigen van dat smakeloze brood) naar "hogere levenswaarden". De honger zou dan gestild kunnen worden via de wijd geopende deuren van het Christendom.

Het nut van het H.V. ligt volgens de schrijver in het feit, dat het H.V. de buitenkerkelijke mens zal behoeden voor "afglijden naar volslagen nihilisme", en zelfs als "deurtje voor nihilisten om zich weer eens te gaan bezinnen op de diepste levensvragen". Maar eenmaal binnen de deurtjes van het H.V. blijft men daar niet staan" want het H.V. weet er zelf geen antwoord op te geven". (Een soort Anti-chambre dus, Red. Hum. Persdienst).

Voorts beweert de steller, dat aan de afwijzende houding van de ministers mede ten grondslag lag het feit, "dat het Verbond een Genootschap is van zeer beperkte omvang en door zijn vage doelstelling niet geëigend is de massa te boeien". Als bewijs voor deze stelling geldt de onderstelling, dat alhoewel een groot aantal Nederlanders bij de laatste volkstelling hadden opgegeven, dat zij niet tot enig kerkgenootschap behoorden, dit "gelukkig niet inhoudt, dat zij alleen maar geloven in de "zedelijke waarde van de mens", zoals het Humanisme. Het zou "een ontzaglijke geestelijke verarming betekenen, indien de bedoelde buitenkerkelijken hun steun op de "Voorzienigheid" zouden prijsgeven voor een steunen op de geestelijke en zedelijke waarden van de mens".

Het artikel wordt besloten met een aantal conclusies, te weten:

- a. dat het onverantwoordelijk zou zijn het H.V. te erkennen als geestelijke richting voor alle buitenkerkelijken;
- b. dat het H.V. niets kan geven omdat het ZELF armer aan inhoud is;
- c. dat het H.V. voor hen, die volslagen nihilist zijn - ondergegaan in het "historisch-materialisme" - met zijn (geheel in de lucht hangende) erkenning en verheffing van de geestelijke en zedelijke waarde van de mens, een deur kan openen. En niet meer dan dat.

Aldus de Leidse Courant.

Van een geheel andere geestesgesteldheid getuigt de reactie van Mr. van Walsum (arb.) op de gewraakte uitspraak van minister Mulderije (N.R.C. 17/4/'52). Mr. van Walsum, die een geloofsgenoot van de minister is, vond de uitspraak van de bewindsman niet gelukkig. Buitendien sprak volgens hem hier "niet de minister van Justitie, maar de Heer Mulderije". Daar de Heer van Walsum belijdend christen is, kan hij een levensbeschouwing niet op een lijn stellen met het geloof, maar volgens hem "zijn wij nu eenmaal niet langer een Christelijke natie, zoals vroeger heeft gegolden".

Uitsluiting van de Humanisten op dit gebied, heeft als gevaar "een bepaalde volksgroep in geestelijk opzicht geweld aan te doen". Volgens spreker is hier de Democratie in het geding. "Het Humanisme is een te waarden stroming in ons land en het levert een reële bijdrage tot de opbouw van ons volksleven". Ook wees de Heer van Walsum op de tegenstrijdigheid, dat bij de D.U.W.-kampen wel geestelijke verzorgers worden toegelaten. Door het instellen van een regeringscommissie op zo breed mogelijke basis wil hij voorkomen, dat beslissingen aangaande het al of niet toelaten van geestelijke verzorgers afhankelijk zouden zijn van het oordeel van individuele ministers. Tenslotte wees hij er op, dat men geheel vrij moest zijn "het brood te kiezen, waaraan (men) behoefte heeft en dat dus het meeste profijt zal opleveren".

Uit de N.R.C. van 28 Maart j.l. vernamen wij, dat Mevrouw Floeg (arb.) gesteund door Mevrouw Fortanier (V.en.D), het gewenst achtte

bij het opgeven van de kerkgenootschappen van scheidende partijen daar aan toe te voegen "dan wel levens- en wereldbeschouwelijke organisatie" Voornoemde kamerleden denken daarbij kennelijk aan organisaties als het H.V., aldus de N.R.C. Minister Mulderij wees deze uitbreiding van de hand onder motivering, dat "op de volkstellingsformulieren (was) ook alleen sprake was van kerkgenootschappen".

Mevrouw Fortanier repliceerde met er op te wijzen, dat het H.V. daar destijds tegen had geprotesteerd en zij vroeg zich af of deze fout nu moest worden herhaald.

Blijkens de Handelingen werd dit voorstel ingetrokken en vervangen door een van Mr. Burger (arb.). Dit, aangenomen, voorstel luidt: "het kerkgenootschap waartoe de scheidende partijen behoren, desgewenst organisatie van ideologisch karakter waartoe partijen behoren."

Uit de Nederlandse Krijgsman van Maart 1952.

Op de vraag of het Humanisme als levens- en wereldbeschouwing ge-lijkberechtigd is naast de erkende godsdiensten, geeft de Heer W. Nieuweboer een negatief antwoord.

Als wezenlijk onderscheid tussen Humanisme en Christendom wijst de Heer N. op de Centrale positie die de mens in de humanistische levens- en wereldbeschouwing inneemt en de betrekkelijkheid en veranderlijkheid van de normen in tegenstelling tot het Christendom, waarin alles zich om de figuur van Christus concentreert, die een absolute en altijd gelijkblijvende betekenis heeft. Zodat erkenning van het Humanisme door het Christendom verloochening van de Christus zou betekenen en het prijsgeven van de absolute waarde van het Christendom, dat door het Humanisme immers hoogstens gezien kan worden als een phase in de ontwikkeling van de mensheid.

Tegen het instellen van een door de regering erkend instituut der geestelijke verzorging zijn dan ook onoverkomelijke bezwaren. De Heer N. wijst hierbij op de armoede van het Humanisme, dat geen boodschap brengt aan de mensen, geen perspectief opent en geen troost geeft.

Bij het oprichten van militaire tehuizen ziet de Heer W. Nieuweboer voor de Overheid -die wel de unieke waarde van de Chr. godsdienst erkent en in zekere zin zelf het Christendom "belijdt" -geen taak.

Als er werkelijk behoefte aan is zullen ze er door particulier initiatief wel komen en wanneer deze tehuizen in de praktijk in de behoefte voorzien, kunnen zij ook door het Rijk worden gesubsidieerd.

=====

UIT EIGEN KRING.

Humanistisch
Thuisfront

MILITAIRE ADRESSEN.

Het Humanistisch Thuisfront rekent zich o.a. tot taak het leggen en onderhouden van contact met militairen in Nederland, Nieuw-Guinea, West-Indië, Korea en met de militairen in de hospitalen en sanatoria door het zenden van persoonlijke brieven, boeken, tijdschriften etc. Desgewenst geeft het Humanistisch Thuisfront ook raad, hulp en bijstand in al die gevallen, waarin militairen of hun familie dit behoeven. Militairen of familie van militairen, die dit contact met het Humanistisch Thuisfront op prijs stellen, kunnen militair adres zenden aan het Centraal Bureau, Hekelveld 16 te Amsterdam, telefoon 38583.

IN HOLLAND STAAT EEN HUIS.

Op Woensdag 26 Maart j.l. werd "De Eikenhoeve", aan de Elpeterweg te Vierhouten, het nieuwe militaire Tehuis van het Humanistisch Thuisfront, geopend. Evert A. Vermeer, voorzitter van het Humanistisch Thuisfront, sprak in zijn begroetingstoespraak zijn grote blijdschap uit over zoveel belangstelling van militaire- en burgerautoriteiten en

over hetgeen hier in enkele weken tot stand was gebracht. Het Humanistisch Thuisfront is van mening, dat hier een taak ligt voor overheid en volk samen. Wij humanisten proberen een negatieve onkerkelijkheid om te buigen tot een positieve levensbeschouwing, teneinde degenen, die geestelijk geen houvast hebben te behoeden voor het nihilisme.

De staats-secretaris van Oorlog, Mr.F.J. Kranenburg, die het militaire tehuis opende, juichte het toe, dat juist in deze omgeving, waar voor de militairen zo weinig recreatie-mogelijkheid is, dit tehuis is gesticht. Het werk, door het Humanistisch Thuisfront begonnen, heeft erkenning en respect bij allen afgedwongen. Vooral de wijze, waarop men zich voorstelt deze taak te vervullen, n.l. door gelegenheid te scheppen voor hoofd- en handenarbeid.

=====

Humanitas

De Vereniging voor Maatschappelijk Werk "Humanitas" was op Zaterdag en Zondag, 26 en 27 April in congres in Arnhem bijeen. Behalve een groot aantal belangstellenden heeft een 100-tal afgevaardigden Zaterdagmiddag de verenigingszaken behandeld. Op de Zaterdagavond stond de reclasserings in het centrum van de belangstelling, terwijl op Zondag vraagstukken van kindbescherming aan de orde kwamen.

=====

Humanistisch
Centrum
"Mens en Wereld"

Dezer dagen werd de acte gepasseerd van de Stichting Humanistisch Centrum "Mens en Wereld", welke coördinatie en samenwerking tussen de verschillende humanistische organisaties als haar taak ziet.

In het najaar zal deze Stichting voor de tweede maal een z.g. besturenconferentie beleggen. Thans verzorgt zij de Humanistische Persdienst.

Het bestuur is als volgt samengesteld: Dr.J.P. van Praag, voorzitter; Mej. M. Dijkstra, secretaresse; J. Bijleveld, penningmeester; J. de Bruyn, H.J. Lips en Mr. Dr.J. In 't Veld leden.

=====

Humanistisch
Verbond

De commissie voor Praktisch Humanisme uit het Verbond belegde op 19 en 20 April te Utrecht een conferentie van geestelijke raadslieden in de D.U.W.-kampen.

Het was voor de eerste maal dat deze groep werkers, waarvan sommigen reeds meer dan een jaar bezig zijn, bijeenkwamen om de vraagstukken van de geestelijke verzorging van buitenkerkelijke arbeiders in de D.U.W.-kampen, te bespreken. Er zijn thans een 20-tal van deze raadslieden, die tezamen 25 kampen verzorgen. De raadsman C.H. Schonk besteedt hieraan zijn volledige werktijd; de anderen verrichten dit werk in hun vrije tijd.

Dr.J.P. van Praag hield een inleiding over "de ontmoeting van mens tot mens", waarbij algemene aspecten van het humanistisch geestelijk verzorgingswerk, alsook speciale problemen van dit werk onder D.U.W.-arbeiders, intensief werden besproken.

's Zondags werd na een inleiding van C.Schonk aan allerlei meer praktisch kanten van het werk aandacht geschonken.

Het was een uitstekend begin van consolidatie van dit nieuwe werk. De meeste raadslieden kenden elkaar niet; ongetwijfeld hebben de besprekingen bijgedragen tot een beter begrip van de problemen, welke er op dit gebied liggen.